

Sygn. akt III AUa 376/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Michalska

Sędziowie: SSA Mirosław Godlewski SSA Dorota Rzeźniowiecka (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Sztuka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 stycznia 2015 r. w Ł.

sprawy **R. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji R. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 21 listopada 2013 r., sygn. akt: VIII U 2494/13,

oddala apelację.

Sygn. akt: III AUa 376/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 kwietnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał R. S. emeryturę od 1 lutego 2013 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, zawieszając jednocześnie wypłatę tak ustalonego świadczenia, jako mniej korzystnego, niż emerytura wypłacana dotychczas.

W odwołaniu z 27 maja 2013 r. R. S. podniosła, że organ rentowy w sposób nieuprawniony zastosował wobec niej zasady obliczania wysokości emerytur obowiązujące w chwili złożenia przez nią wniosku o przeliczenie świadczenia, a więc w 2013 r. Zdaniem ubezpieczonej właściwym byłoby zastosowanie się do przepisów z chwili faktycznego nabycia przez nią prawa do emerytury - osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, a więc w brzmieniu z grudnia 2012 r. Z tego powodu, świadczenie przeliczone jest mniej korzystne, niż wysokość emerytury dotychczasowej. W związku z powyższym ubezpieczona wniosła o ponowne przeliczenie emerytury według zasad obowiązujących w roku 2012.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu organ rentowy wyjaśnił, że zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, świadczenie wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Ubezpieczona swój wniosek złożyła już po wejściu w życie ustawy z 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy

o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych ustaw, a więc w chwili obowiązywania przepisów art. 25 ust. 1 i 1b i 26, zgodnie z którymi koniecznym stało się obniżenie wysokości przyznanego jej świadczenia o kwotę pobranej emerytury.

Zaskarżonym wyrokiem z 21 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie.

Orzeczenie to poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

R. S. urodziła się (...) Od 1 stycznia 2008 r. pobierała emeryturę wcześniejszą. Dnia 28 grudnia 2012 r. ubezpieczona osiągnęła powszechny wiek emerytalny. W dniu 28 lutego 2013r. ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę.

W świetle tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odwołanie ubezpieczonej nie jest zasadne. Sąd podkreślił bowiem, że pomimo, iż prawo do świadczenia powstaje z urzędu, a decyzja organu rentowego

ma jedynie charakter deklaratoryjny, samo spełnienie przesłanek warunkujących nabycie prawa do świadczenia nie stanowi jeszcze podstawy jego wypłaty.

Podstawę taką stanowi natomiast wniosek o emeryturę. Decydujące znaczenie ma

wiec wola ubezpieczonego i to od jego inicjatywy zależy, czy będzie on korzystać

z przysługującego mu świadczenia czy nie. W przedmiotowej sprawie R. S. złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury w dniu 28 lutego 2013 r. Co za tym idzie, organ rentowy ustalił jej prawo do emerytury począwszy od miesiąca,

w którym wpłynął wniosek, a więc w chwili, w której obowiązywał już przepis art. 25 ust. 1b ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tego powodu Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie R. S., jako bezzasadne.

Powyższe orzeczenie zaskarżyła apelacją z dnia 17 stycznia 2014 r. w całości

R. S., zarzucając mu naruszenie art. 25 ust. 1b ustawy 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez zastosowanie ww. przepisu przy ustalaniu podstawy przyznanej jej emerytury w wieku powszechnym, co zdaniem skarżącej narusza zasadę ochrony praw nabytych oraz zasadę zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Z tego powodu skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości

i przekazanie sprawy sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i z tego powodu podlega oddaleniu.

Jako, że poczynione przez sąd I instancji ustalenia faktyczne nie były przez strony postępowania w żaden sposób kwestionowane Sąd Apelacyjny ustalenia te podzielił i przyjął je za własne.

W niniejszej sprawie spór skoncentrowany został wyłącznie na kwestii prawidłowości przeliczenia emerytury przyznanej R. S. w związku

z osiągnięciem przez nią 28 grudnia 2012 r. powszechnego wieku emerytalnego (60 lat). Skarżąca nie zgodziła się bowiem, z tym by wysokość przyznanego jej świadczenia obliczona została zgodnie z art. 25 ust. 1b ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanego ustawą z 11 maja

2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach [...], który to wszedł w życie w styczniu 2013 r., a więc już po zrealizowaniu przez ubezpieczoną warunków emerytury z art. 24 ww. ustawy. W opinii skarżącej praktyka ta prowadzi do naruszenia zasady ochrony praw nabytych oraz zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa.

W ocenie Sądu Apelacyjnego argumenty ubezpieczonej nie są zasadne. Pogląd prawny wyrażony, tak w treści spornej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,

jak również w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia Sądu Okręgowego jest trafny i znajduje oparcie w przepisach ustawy oraz jednolitej w tym zakresie linii orzeczniczej.

Wskazać bowiem należy, że zarówno w doktrynie, jak i judykaturze podkreśla się odrębność instytucji nabycia prawa do świadczenia od jego wypłaty. Zgodnie z art. 100 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

W przypadku R. S. realizacja wszystkich przesłanek emerytury opisanej w art. 24 ustawy o emeryturach i rentach nastąpiła z dniem 28 grudnia 2012 r. a więc wraz z osiągnięciem przez ubezpieczoną powszechnego wieku emerytalnego (60 lat). Fakt nabycia przez ubezpieczoną prawa do emerytury nie był w niniejszej sprawie w żaden sposób kwestionowany. Skarżącą nabyła prawo do świadczenia na podstawie przepisów obowiązujących w dniu 28 grudnia 2012 r.

Jednakże wskazać należy, co uczynił zresztą słusznie sąd pierwszej instancji, że samo spełnienie się przesłanek warunkujących prawo do świadczenia in abstracto nie stanowi jeszcze postawy do wypłaty świadczenia. Podstawę taką stanowi wniosek o przyznanie, a następnie wypłacenie świadczenia. Konsekwencją tego jest to, że dopiero złożenie wniosku o świadczenie powoduje obowiązek jego wypłaty (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 10 lutego 2012 r. w sprawie II UK 146/11, opubl. w LEX nr (...)). Decyzją swą organ rentowy potwierdził fakt spełnienia przez R. S. warunków emerytury opisanych w treści art. 24 ustawy o emeryturach

i rentach w brzmieniu obowiązującym w chwili realizacji ostatniej z przesłanek, stwierdzając tym samym istnienie po stronie ubezpieczonej prawa do dochodzonego świadczenia (decyzja ma bowiem charakter deklaratoryjny), jak również dokonał konkretyzacji tegoż uprawnienia określając m.in. datę początkową wypłaty świadczenia oraz jego wysokość, zgodnie z przepisami obowiązującymi w chwili złożenia wniosku.

Podkreślić należy, iż o ile ocena spełnienia warunków do nabycia prawa do świadczenia następuje, jak to wskazano wcześniej, według przesłanek warunkujących nabycie tego prawa obowiązujących w dacie spełnienia ostatniej przesłanki – o tyle określenie wysokości świadczenia związane jest z datą złożenia wniosku o świadczenie. Wynika to wprost z treści art. 25 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym (również w brzmieniu obowiązującym na dzień 28 grudnia 2012r. tj. dzień osiągnięcia przez wnioskodawczynię wieku 60 lat) podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Tak więc to z datą od której przysługuje wypłata emerytury – co realizuje się zgodnie z art. 129 ust. 1 cyt. ustawy po złożeniu wniosku przez ubezpieczonego – a nie z datą nabycia prawa do świadczenia, - co w przypadku wnioskodawczyni zrealizowało się w dniu 28 grudnia 2012r. - następuje ustalanie wysokości świadczenia, konsekwentnie według regulacji prawnej obowiązującej na datę od jakiej przyznano prawo do wypłaty świadczenia.

W styczniu 2013 r. wszedł w życie przepis art. 25 ust. 1b dodany do treści ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zgodnie, z którym jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę wcześniejszą, podstawę obliczenia emerytury w wieku powszechnym pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Jako, że ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury w dopiero w dniu 28 lutego 2013 r. do ustalenia wysokości świadczenia podlegającego wypłacie organ rentowy w sposób prawidłowy zastosował przywołany przepis art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach obowiązujący w dacie ustalania wysokości świadczenia.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny, uznając rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji za słuszne i odpowiadające przepisom prawa, działając na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonej, uznając ją za bezzasadną.